

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMANUL

REDACȚIA
Bulevardul
Regele Ferdinand Nr. 50

ADMINISTRAȚIA

Biroul de ziare I. Martin
Str. Horia No. 2.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Cuvinte de Paști

Politica partidului Național—Tărănesc față de celelalte . . . partide.

Mântuitorul a zis către învățăceii săi înainte de a ajunge pe mâinile călăilor săi: «Toți vă veți lepăda de mine în această noapte, că este scris: Lovi-vor păstorul și se vor risipi oile!» Câtă înțelepciune nu cuprind aceste cuvinte rostite de Mântuitorul nostru Isus Hristos! Batjocurile ce fură aruncate asupra Sa au avut ca scop maltratarea păstorului adevărului, pentru a risipi oile și a distruge o credință, ce a fost sădită în suflete prin o atitudine blândă, înțeleaptă și superioară oamenilor muritori.

Atitudinea celorlalte partide politice din țară au tocmai acest scop: să batjocorească pe fruntașii partidului nostru cu crezământul de a risipi aderenții acestui partid întemeiat pe calități, cari fac să se deosebească de celelalte partide politice. Atitudinea înțeleaptă și dreaptă a fruntașilor partidului Național-Tărănesc întemeiată pe legalitatea și moralitatea vieții de stat, pasurile bine cugelate de câte ori sunt în joc interesele Țării și a neamului dovedesc superioritatea sa și fac să nădăjduim că numai acestui partid îi revine odată datoria de a salva România de pericolul ce o amenință de pe acum. Cuvintele înșoșitoare risipite aiurea de celelalte partide dovedesc o neseriozitate, o lipsă de tact și acei cari cred acestor cuvinte se vor înșela rău și cu timpul vor trebui să vadă și să se convingă de neadevărul cărui se vândură cu prețul distrugerii temeliei solide care îi susținea și îi adăposti.

Partidul Național-Tărănesc își va urma calea de până acum, și nu va rupe cu trecutul său, el nu se oprește până nu-și va ajunge ținta ce și-a pus-o pe stindardul său mândru, astăzi mai falnic ca vreodată, căci este un partid creștin, purificat și pătruns de iubire de Rege, Țară și Neam.

Hoardele jidovești au crezut că răstignind pe Hristos vor nimici credința, și puterea dumnezească; partidele din țară hulind pe fruntașii noștri, cred că vor înfrânge puterea noastră. Isus a fost răstignit și omorât dar puterea dumnezească l-a înviat și odată cu învierea Sa a reinviat și credința cu o forță ce cuceri lumea întreagă. Partidul Național-Tărănesc este condamnat de celelalte partide să fie răstignit și nimicit; forța însă ce zace la temelie sa rezistă cu o putere enormă, căci masele poporului nostru conștient, dacă momentan ar inclina spre alte orizonturi, îl urmează și mai departe susținând cu tărie egida sub care am luptat și am eșit învingători în trecut. Credința ce zace în masele poporului nostru nu se poate șterge de azi pe mâine și mare le va fi amăgirea acelor cari cred că stăpânesc, când de fapt stăpânirea lor nu-și are putere nici temelie.

Partidul Național-Tărănesc va apăra și în viitor țărănimea, muncitorimea, satele și orașele și va înfrânge toate tendințele cu scop de a ademeni pe acestea pentru a le distruge și a le înfrânge libertatea de care trebuie să se bucure căci ele și-au ales-o.

«Se vor scula Hristoși mincinoși și profeți mincinoși și vor arăta semne și minuni ca să vă amăgească. Eu vă zic păziți-vă» a zis Hristos către învățăceii săi; Partidul Național-Tărănesc adresează de Paști către ai săi aceleași cuvinte și repetă: Păziți-vă!

NOTE.

De Paști.

Imi aduc aminte de clipe plăcute din anii trecuți, clipe păstrate cu drag ce mă înveselesc de câte ori s'apropie Paștile. Imi reamintesc, cum tresării din somn la tunetul trascătelui și auzind toaca cum mă îmbrăcăm de repede și ești în noapte la Inviere.

Cum era în noaptea, că o văd și azi, era luminată de sute de luminări aprinse și în tăcerea nopții slava desprinsă rugăciuni de pe buze. Măm vârat între mulțime și cântam și eu cântări de cei bătrâni cu cea mai deavarsită psalmie Invierea la Hristos. Cântecul nostru părea ca o șoaptă tulpă de adierea vântului. Fețele tuturilor, la lumină multioasă a luminărilor, păreau de o aură galbenă, ca și cum nici nu vij și morții ar fi în conjurat biserică.

Trascătele la anumite intervale scutura văzduhul din amorteală iar beata scândură suna răgusită sub bătaia ciocanelor. Era cu ceva mai bună ca a mea, căci nu era ruptă din gard. Părintele s'a îngrijit să fie de Paști o toacă mai bună.

Intrând în biserică am grăbit să primesc paști și pe urmă am rupt-o la fugă până acas.

... Zorile se revărsau din belșug asupra mea și simțeam cristalizându-se roua dimineții pe obraji. În urmă-mi mai auzeam cântându-se «Hristos a nviat» și fredonam și eu însoțit de orchestra clopotelor:

Hristos a nviat, Hristos a nviat!

Peghepe.

Autonomie!

Este cuvântul care se întreținează des — și când trebuie și când nu trebuie — de unii din conducătorii orașelor și ai județelor. Pronunțarea lui fără rost, îți face impresia, că onorabilii edili nu prea-i cunosc înțelesul. Chiar de mi-aș ridica în cap toată «Armața binelui obștească», îndrăsnesc să le dau explicațiunea adevărată a cuvântului «Autonomie». Stimați Edili, cuvântul autonomie înseamnă libertatea de a conduce un oraș sau județ prin legi și regulamente proprii, — ori, acest lucru la noi neexistând, să fim serjoși să nu-l mai întrebuițăm alaudala, pentru a fi feriți de ponosul, că nu știm înțelesul cuvintelor de care ne folosim. Și ca să fii scăpat de urgența Dvoastră, voi căuta să vă dau dovezi, din care să se vadă clar, că, de fapt, la noi nu există o autonomie de cât pe hârtie și numai de formă.

— Ce libertate de acțiune este acia, când pentru fiecare metru pătrat de pavaj sau pietruit de șosea, trebuie să ai aprobarea, fondului respectiv — trecut în buget, din partea ministerului?

— Libertate de acțiune înseamnă acia, când pentru cumpărarea sau edificarea unei clădiri de utilitate publică, trebuie să cerșești buna voință sfinților din minister?

— Dacă nevoile urgente ale orașelor și ale județelor, cer să aibă la îndemână tot utilajul necesar pentru stingerea focului, pentru curățitul străzilor și al șoselilor, pentru canalizări de apă și de gaz, pentru întreținerea uzinelor electrice la înălțimea cerută de descoperirile științifice

etc., oare pentru această aprovizionare, consiliile comunale și județene nu trebuie să fie lăsate libere în activitatea lor, fiind scutite de formele goale și fără de înțeles, îngrădiri cerute de forurile mai înalte, par'că inadins făcute ca să întârzie și să descurajeze pe cei dornici de muncă?

— Autonomie să fie, când ministerul se amestecă și în cele mai mici hotărâri luate de aleșii comunelor și ai județelor? Reprezentanții comunelor și ai județelor — de multe ori — sunt opriți în munca lor de interes general, printr'un singur «velo» ministerial.

Neîncrederea pe care o arată organele superioare în aleșii cetățenilor este o insultă și o desconsiderare, ce se aduce unor, care numai din dorul de a face bine și fără nici cel mai mic interes, s'au angajat la o muncă grea și cu răspundere — morală și materială.

Cauza pentru care autonomia orașelor și a județelor nu este o realitate, constă tot în politica nenorocită și păcătoasă, practică pe teritoriul țării noastre de partide care nu urmăresc și nu doresc propășirea și înălțarea acestui neam. Amestecul politicianilor și acolo unde legea îi oprește, o face cu scopul de a-și plasa sau a-și servi oamenii lor de casă — câini credincioși și de ajutor, ori de câte ori viața stăpânilor lor este în pericol.

Astfel stând lucrurile Dilor Edili, să nu vă mai făliți în toate ocaziunile, că aveți autonomie și că puteți lucra țării și ne stănjiniți de nimeni în interesul celor mulți, când știut este de toată lumea, cât sunteți de încătușați și la mâini și la picioare — imobilitatea voastră, fiind asigurată pentru acei care au interesul să vă mișcați, când ei vor și cum vor.

Autonomie în adevăratul înțeles al cuvântului, vom avea numai atunci, când vom fi conduși de guverne, care se bucură de încrederea tuturor cetățenilor și nu de guverne aduse la cârmă țării prin gârbaciul jandarmilor, prin furtul, celui mai sfânt drept al omului liber «votul» și prin tot felul de înșelii, care dezonorează un popor în fața întregii lumi.

— Autonomie există, în țările în care drepturile de înălțare ale omului, sunt respectate cu sfințenie. La noi însă, unde aceste drepturi sunt călcate în picioare — de grupările politice care nu au nimic comun cu masele largi ale poporului — cu scopul meschin de a umili și înșoși pe adversarii politici, nici vorbă nu poate fi de autonomie.

— Autonomie fiind sinonim cu libertatea de acțiune este un cuvânt mare, cu care cineva se poate mândri, când este exprimat cu convingerea că corespunde realității și adevărului.

Pentru a ajunge și noi români, în rândul popoarelor care respectă și garantează legile de ocrotire socială și individuală, suntem datorii, să ne înrolăm în rândurile partidului național-tărănesc, ca împreună cu membrii lui fanatici, să luptăm cot la cot, împotriva tuturor acelor, care nesocotesc și necinstesc legile de dreptate omenească.

Credință în dreptatea cauzei, trebuie să ne dea curajul și îndrăzneala necesară pentru cucerirea drepturilor sfinte, după care neamul nostru oftează de atâta amar de vreme.

Sălcianu.

Invierea.

... Să se răstignească! au strigat jidovii furioși și sătoși de sânge și Pilat spălându-și mâinile a trebuit să-l lase liber pe tâlharul Varava și să dea pe mâna jidovilor pe Isus. Bătut, batjocorit și disprețuit de toți, și-a dus în spinare crucea până la locul pe care destinul dumnezeesc îl predestinase ca mormânt al Fiului Său. Golgota a fost destinată să vadă suferințele Celui, care a cutezat să se numească Fiul al lui Dumnezeu. Iar hoardele jidovești să urle victorios că au putut să răpună o viețuță pe care o considerau asemănătoare cu a lor. Pe muntele Golgota a trebuit să-și dea sufletul deci Fiul lui Dumnezeu batjocorit de năroadele care înainte cu câte-va zile i-au cântat osane și-i așterneau flori la picioarele sale acum zdrobite și sângerate.

Soarele se ascundea dincolo de orizont iar pământul îmbracă în durerea cea mare năință lugubră cutremurându-se sub mulțimea celor păcătoși. Catapetasma bisericii se creșea în două în clipa când sufletul divin își părăsi corpul care fu prada nerușinatei năroade.

Inmormântat de ai săi puterea divină se manifestă numai decât, căci piatra se prăvăli iar El se înalță în spațiu paznicilor mormântului său. Ca fulgerul se duse vestea invierii sale și credința a cărei propovăduitor a fost învieșă și ea cu o putere superioară celei dintâi. Hristos a înviat și odată cu această înviere se înrădăcinează și credința sa în sufletele cele mai necredincioase până atunci.

A trebuit deci să sufere și să se îngunche înainte nimicomției omenești, să se jertfească dar pentru păcatele oamenilor și pentru iertarea lor.

Sărbătorind sf. Paști să ne aducem aminte de El pentru că este al nostru și se jertfi pentru noi. Această sărbătoare a Paștilor este și simbolul biruinței credinței noastre creștine asupra păgânilor. Să o sărbătorim deci această biruință lăsând clopotele să sune și cântând cu evlavie rugăciuni, ce se cuvine Lui.

Să cântăm dar cu toții imnul credinței noastre, marele imn al Mântuitorului nostru: Hristos a înviat, căci în adevăr a înviat!

Serbarea lui Moise Nicoară

Joi, 14 Aprilie și-a serbat patronul său liceul «Moise Nicoară» din localitate în Palatul Cultural.

Orice manifestațiune a intelectualității de acum și a celei viitoare, ce se desfășoară pe aceste meleaguri ca o deslănțuire a energiei noastre naționale care a fost în-energiei noastre naționale care a fost în-cari am trăit în acel amar trecut — ori-cât de scurt să fi fost el — o adevărată sărbătoare. O adevărată sărbătoare a fost ziua de 14 Aprilie în care generația de mâine și-a arătat admirația pentru acel care a fost mare erou și a dat bună cheazăie că cunoaște îndatoririle ce-o așteaptă.

Programul foarte bogat și bine ales a fost exaureat în mod perfect.

Corul, orchestra, soliștii, declamatorii foarte bine instruiți s'au achitat strălucit.

Cuvântarea vrednicului director al liceului Dl. Ascaniu Crișan, care a urmat Imnului Regal, a fost un adevărat fragment de operă asupra vieții lui Moise Nicoară. Credem a fi bine nemerit, dacă această cuvântare, complectă cu cea din anul trecut, până la apariția monografiei ce se urmărește, ar apare într-una din gazetele locale, pentru popularizarea numelui ace-luia, care a fost Moise Nicoară.

Recunoștință Dlui dir. Crișan și Dlui prof. A. C. Popovici-Racoviță, care a fost preparatorul serbării atât de bine reușită.

Cum trebuie privită

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț S. A. Cluj.

Reflexiuni cu ocazia adunării generale.

În cursul războiului s'au epuizat la noi în țară toate stocurile de mărfuri de prima necesitate, cari prin producția internă nu puteau fi înlocuite.

Pentru acoperirea acestor trebuințe erau două căi: import din străinătate și creare de întreprinderi industriale pentru producție în intern.

În scopul de a satisface mai ales trebuințele Ardealului în aceste două direcții în cadrele posibilității, s'a înființat în 1919 «Banca Centrală». În câțiva ani de-a rândul această bancă a importat mari cantități de mărfuri de prima necesitate, mai ales din Italia și Austria. — În anul din urmă însă, normalizându-se situația generală în intern și dezvoltându-se legătura directă a comercianților cu străinătatea, Banca în mod natural a renunțat la comerțul practicat.

În cursul anilor paralel cu importul a cultivat și exportul, mai ales de cereale, semințe, trifoi, etc. prin ce a introdus în țară capitaluri însemnate și a făcut în străinătate cunoscut numele unei organizații economice sănătoase.

A doua cale pe care a fost îndrumată Banca Centrală prin fondatorii ei, a fost îmbrățișarea terenului industrial pentru producerea în intern a diferitelor articole industriale.

În această direcție Banca Centrală a urmat calea cea adevărată și dreaptă, — nu a naționalizat în formă deghizată întreprinderi industriale existente, ci a creat din fundament industriile ce azi le finanțază și conduce.

Cu această ocaziune vom arăta aceste industrii, dezvoltarea și importanța lor, precum și serviciile materiale ce le aduc în economia națională a statului român.

Industria Sârmei S. A. în Cluj, uzina în Ghiriș, lângă gara Câmpia Turzii. Această industrie s'a înființat cu scopul ca să îndeplinească un gol în industria națională, promovând totodată activitatea de construcții. Fabricile de cuie și de tras sârmă din vechiul regat importau întreaga cantitate de sârmă laminată din străinătate, fiindcă nici o altă fabrică metalurgică din țară nu se ocupa cu fabricarea sârmei laminate în cojaci.

Produsele principale ale fabricii sunt fier laminat, fier de beton, cuie de sârmă în toate dimensiunile, sârmă de fier tare, arsă, arămită, sârmă de fier în bare, sârmă zincată (galvanizată), sârmă ghimpată zincată, arcuri de mobile, sârmă de oțel pentru arcuri de mobile, agrafe de birou etc. — Fabrica e singura în țară, care produce sârmă galvanizată după sistemul modern de procedură electrolitică. Fabricarea în țară a sârmei ghimpate are importanța sa și pentru apărarea națională.

Fabricatele, precum suntem informați, sunt de prima calitate și concurează atât calitativ, cât și cu privire la prețul de vânzare, cu cele mai bune mărfuri din străinătate. Materiile prime le procură mai ales dela Reșița, iar desfacerea produselor se face numai în internul țării.

Fabrica lucrează azi cu o energie de 4500 HP, ocupă la zi 700 muncitori, dintre cari 600 români. Fiind o industrie nouă, la început a lucrat numai cu specialiști din străinătate, încetul cu încetul i-a reușit să-și formeze tot felul de specialiști români, cari s'au dovedit destoinici pentru munca de uzină.

Pentru perfecționarea muncitorilor a înființat întretimp din mijloacele proprii și o școală de ucenici, condusă de personalul tehnic și administrativ al uzinei.

Fabrica de eternit „Meteor” S. A. în Oșorhei (lângă gara Oșorhei) județul Bihor, prin produsele sale de eternit servește asemenea opera de construcție a țării, fiind singura în țară în acest gen.

Fabrica produce plăci de eternit în diferite forme și mărimi pentru acoperișuri

de case etc. Fabricatele sunt de prima calitate și sunt introduse la stat pentru construcțiile publice CFR etc., sunt introduse de parochiile noastre pentru acoperit de biserici, școli și sunt introduse la particulari pentru edificii de locuit și construcții economice.

Prețurile în concurența cu prețurile țigței, fiind mai cline ca produsele similare importate din străinătate. Producția este în continuă creștere, așa că nu peste mult va putea satisface toate trebuințele țării noastre.

Fabrica de Sticlărie S. A. Turda înființată din inițiativa Băncii Centrale, fiind cointeresată Banca Agrară (din Cluj) și banca «Victoria» din Arad. La început a fost contemplată mai ales pentru fabricarea articolelor de masă ca butelii de vin, bere, ape minerale, de borcane, etc., în urma cererii s'a aranjat și pentru producția în mod mai însemnat a sticlelor de me-naj. Fabrica e instalată cu cuptoare moderne și de o capacitate așa de mare cu instalații de așa fel, că poate produce ori ce articole de sticlărie de comerț și în cantități mai mari, decât ori care altă fabrică din țară.

După ce a trecut peste greutățile inerente începutului, a ajuns să funcționeze în condițiunile cele mai bune, producând nu numai cantitativ, ci și calitativ, cele mai bune articole de sticlărie din țară. Produsele fabricii dacă nu întrec produsele similare din străinătate, se poate susține cu toată tăria, că nu sunt cu nimic mai inferioare acestora în calitate.

Materiile prime fabrica le comandă din internul țării, iar produsele ei au plasament în toate orașele țării, cerându-se azi atât în capitală București, iar în timpul din urmă au fost desfăcute în Orient, mai ales în Turcia.

Fabrica lucrează cu 600 muncitori, din cari 400 români, iar ca combustibil folosește gazul metan, întocmai ca și «Industria Sârmei» din Ghiriș.

Capitalul societății al acestor trei industrii e 30 milioane Lei, fiind capital exclusiv românesc conducerea asemenea e românească.

Investițiile acestor trei fabrici se evaluează la o sumă de peste 2000 milioane Lei, iar valoarea producției la an este de cca 350 milioane Lei. În vagoane socotită producția la an a acestor trei fabrici se cifrează la 3500 vagoane, prețul combustibilului consumat la an se cifrează la 14 milioane Lei pentru gaz metan, pentru transport pe căile ferate române plătesc la an 30 milioane Lei, în dări către stat, județ, comună, plătesc la an peste 5 milioane Lei, iar plata muncitorilor la an se cifrează la 50 milioane Lei.

Cetite și studiate numai aceste date, lumea obiectivă poate vedea cum trebuie privită Banca Centrală din Cluj. Nu cămă-tăria este produsul acestei bănci, ci întreprinderi reale și productive întreprinderi naționale sunt rezultatele stăruințelor ei. Munca constructivă depusă de Banca Centrală se vede mai ales pe teren industrial, se vede prin creațiunile ei aci arătate. În urma acestor creațiuni s'au produs mărfuri în intern, prin ce țara a fost scutită de import în vagoane de sute de milioane, s'au angajat transporturi pe CFR după cari s'au plătit statului milioane grele, asemenea pentru combustibil și impozite și s'au angajat și creat în țară mii de lucrători de fabrică s'a dat hrană la sute de familii, cari au fost reținute în modul acesta dela emigrări în America și s'a contribuit astfel la formarea și educarea armatei de mâine a uvrierului de fabrică român.

Inițierea și susținerea de întreprinderi industriale e împreună cu jertfe, e mai grea și mai dificilă decât operațiunile bancare, căci până când cele din urmă contează fără trudă cu regie relativ mi-

că, dobânzi cari de multe ori fiind exagerate, produc venite ce e drept mari, dar spre ruina debitorilor, până atunci capitalul plasat în industrie trebuie să fie îngăduitor, trebuie să aibă paciență recerută, așteptând vremuri mai bune decât acelea prin care trecem, când apoi va găsi fără îndoială o mai bogată recompensă materială și morală decât o poate afla prin operațiunile cămătărești.

Astfel se explică cum capitalurile plasate în întreprinderi industriale, azi încă nu dau o rentabilitate așa de adevărată, ca aceea a instituțiilor curat bancare.

Cum împrejurările înaintază tot mai mult spre normalizare, cum cei chemați tot mai mult se conving de necesitatea existenței unei cât mai dezvoltate industrie naționale, credem că nu este prea îndepărtată vremea, când și întreprinderile industriale își vor da tributul cu abundență, fiind un izvor bogat de rezultate materiale și morale.

Fiecare acționar al Băncii Centrale, mai ales micul acționar, pentru care dividendele nu joacă rol, poate avea mulțumirea că e părtaș la aceste întreprinderi industriale puse în serviciul economiei noastre naționale cu rezultate atât de îmbucurătoare, că a contribuit și el la crearea unor întreprinderi naționale!

Nota Redacției: Articolul prezent este reprodus după ziarul «Ardealul Economic» din Cluj. Din partea noastră menționăm că Banca Centrală are filiale în Transilvania în orașele: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Regățenii.

Cu câtă indignare ni se aruncă în față, că urâm pe Regățeni. «Opsiute de mii de fii ai noștri — esclămă ei — și-au dat viața pentru mântuirea voastră, și voi, în loc de recunoștință, ni răsplățiți cu ură!»

În fața acelor opsiute de mii de fii ai neamului, ne închinăm cu toată smerenia! Un lucru însă să se știe: jertfa aceasta nu s'a adus pentru noi, Ardeleni, ca indivizi, ci s'a adus pentru realizarea marelui ideal: întregirea neamului. Luptele și suferințele noastre, acestor din Ardeal, au fost aluse tot numai în realizarea acestui scop.

«Ne urăți, nerecunoscătorilor, și ne răsplățiți cu hulă!»

Că Regățenii sunt urăți în Ardeal, nu se poate nega. E dureros, dar e fapt. Cel ce susține contrariul, nu spune adevărul. E numai întrebarea: ce e cauza, că Regățenii sunt urăți în Ardeal? Ura e numai fenomenul. Ce e însă cauza, care a produs acest fenomen regretabil? Și e de regretat, pentru că țaria neamului stă în unirea sufletească. În lipsa acesteia, ia locul slăbirea.

Războiul mondial a contribuit mult la scăderea moralei, făcând loc corupției, care a grăbit în măsură tot mai mare dela unire încoaci, și știut e, că dela unire încoaci, țara a fost condusă de Regățeni. Și cine poate afirma, că această conducere a fost mulțumitoare?

Ardeleanul, sub stăpânirea trecutului, a reacționat la cea mai mică nedreptate, ce i s'a făcut. Și năzuința și tendința lui, de a se scăpa, creștea în măsura nedreptății, ce-i se făcea ca Român. Prin unire cu frații lui din Regat, nu vedeau numai intruparea marelui ideal, dar năvăleau și la întronarea dreptății, și cât de dureros a fost cuprins în întreaga ființă sa, când, desiluzionat, constată, că se află în inferioritate în raport cu trecutul în ce privește dreptatea și legalitatea! Cât de deprimător a fost pentru sufletul său doritor de dreptate, când a văzut, cum i-se fură dreptul său, prin violarea urnelor, drept, câștigat cu avutul și sângele lui? Și el știe, cine a pus la cale mi-

șelia aceasta; știe, că Regățenii au fost și sunt și azi la cârma țării.

Aceasta a fost prima desiluzie, prima deprimare în Ardeleanului. Și că ce a urmat deacolo încoaci, e știut. Și încă o nenorocire! În loc să ni să trimită elementele cele mai bune, ni s'au trimis și de cei ce ni-au desgustat și compromis în fața străinului. Și atunci ne mînjunăm, că Regățenii e privit cu neîncredere din partea poporului?

Recunoaștem, că se face o mare nedreptate fraților noștri din vechiul Regat, pentru că sunt și acolo elemente de stimat și respectat. Poporul de aici însă nu-i cunoaște. Deci judecă, după cum vede și după experiențele ce le face.

E adevărat, că poporul din Regatul vechiu privește cu simpatie pe Ardeleni. Iar acest fenomen sigur, că își are și el cauza sa. Poporul din vechiul Regat are credința și convingerea, că Ardeleanul e iubitor de lege și dreptate. Și această convingere și-a însușit-o el în urma jertfelor desinteresate, ce le-a adus Ardeleanul întru apărarea neamului. Știe, că prin aceste jertfe nu s'a urmărit dorința, de a stăpâni, de a ajunge la blidul cu carne, căci această era o imposibilitate. Știe, că toată lupta lor a izvorât din sufletul curat și din dorul, de a-și vedea visul realizat. Și stăpânit de această convingere, poporul din vechiul Regat privește în Ardeal pe omul chemat, de a întrona în România Mare legalitatea și cinstea. De aici simpatia lui. Și e natural: primești cu dragoste pe omul, dela care sperezi binele și urăști, pe cel ce ti-a pricinuit vre'o nedreptate.

Nu se poate nega, că și între Ardeleni sunt, cari nu-și fac mulți scrupuli, când e vorba de lege și dreptate. Că floară nu există pădure fără uscături. Sunt însă mulți, cari se abat dela lege contra convingerii lor. Câți dintre funcționari n'au fost siliți, să execute ordine ilegale sub amenințarea, că vor fi alungați pe stradă ca peritori de foame?

Da, ura e de condamnat. Dar mai de condamnat e acela, care a dat anză la această ură!

Să se întroneze dreptatea și legalitatea și cuvântul ură va dispărea cu încetul și locul său va fi ocupat de cuvântul dragoste, dorit de toți fiii cinstiți ai neamului!

I. G.

Tuturor abonaților, cetitorilor și prietenilor noștri le dorim sărbători fericite.

Reprezentațiile teatrale Românești.

25 Aprilie:

Artiștii teatrului Național din București sub conducerea Dnului G. CIPRIAN, va reprezenta: HOȚII, tragedie în 5 acte de Schiller.

26 Aprilie:

Turneul de comedii cu marele comic IOAN MANU, societate al teatrului Național din București, va reprezenta: FUNCȚIONARUL DELA DOMENII, comedie în 3 acte de Locusteanu.

1 Mai:

MIELU CONSTANTINESCU, societate al teatrului Național din București, va reprezenta: COCOȘUL NEGRU, fantezie dramatică de Eftimiu.

Citiți și răspândiți ziarul „Românul”

Informațiuni.

— **Desvelirea monumentului lui Mihai Veliciu.** Am anunțat într'un număr trecut că desvelirea monumentului lui Mihai Veliciu la Chișineu, se va face a doua zi de Paște. Revenim acum și anunțăm că această solemnitate va avea loc a treia zi de Paște, deci Marți în 26. Aprilie la orele 11. Această amânare s'a făcut în vederea participării Dnului dr. Alex. Vaida-Voevod fost prim-ministru al țării, fruntaș al partidului naț.-țăr. și aprig luptător al cauzelor naționale. Va lua parte la serbare Dl. dr. Ștefan C. Pop, fost ministru președintele organizației arădene a partidului nostru și Dl. dr. Ioan Suciu senator, decanul baroului Cluj. Această solemnitate, credem, că, va fi o ocazie de înălțătoare sărbătorire a marelui luptător memorandist, care a fost M. Veliciu și că va fi un prilej de apropiere, pentru a aduce pioase prinosuri celui dispărut, a tufurilor acelor cari, odată, formau un unic și puternic front de luptă pentru cauzele Românișmului.

— **Domnul Iuliu Maniu și I. Mihalache la Arad.** S'a anunțat pe ziua de 17. Mai venirea la Arad a președintelui partidului naț.-țăr. însoțit de Dl. Ion Mihalache, fostul președ. al partidului țărănist, astăzi vicepreșed. al partidului fuzionat. Cu această ocazie se va ține la Arad o mare adunare a partidului nostru, după care se va oferi un banchet distinșilor oaspeți. Venirea Dnului I. Maniu la Arad, după a lipsă de câțiva ani, este o dovadă de deplină încredere în organizațiunea locală care se va folosi de acest prilej pentru ca să-și arate dragostea și stima ce o are față de șeful său suprem, care dragoste și stimă nu s'a clătinaț nici odată, chiar dimpotrivă, tocmai atunci când a fost mai mult încercată de elemente cari nu sunt în clar cu acțiunile lor, ea s'a dovedit mai puternică.

— **Generalul Berthelot la Arad.** În a doua jumătate a lunii Mai va veni la Arad, Dl. general Berthelot, cetățean onorific al țării Românești, prieten al Românilor, care a făcut atâtea mari servicii țării noastre în timpul războiului mondial. Domnia-sa va fi găzduit de Dl. dr. Ștefan C. Pop, fruntaș al partidului naț.-țăr. De și vizita marelui nostru prieten are caracter particular, credem totuși că Românii Arădeni nu vor scăpa prilejul de a-și manifesta grațitudinea și bucuria de a vedea în mijlocul lor pe acest mare bărbat, care a luptat pentru realizarea revendicărilor Românilor de pretutindenea cu răvna și dragostea unui adevărat Român.

— **P. S. Sa Grigorie, episcopul Aradului** a trimis, cu ocaziunea sărbătorilor de Paște, tuturor bisericilor din eparhie o prea frumoasă pastorală, prin care îndeamnă credincioșii bisericii ortodoxe la fapte cu adevărat creștini. Dă drept exemplu, ca o viață plină de virtuți, însăși viața Mântuitorului Isus Hristos. Creștinul de azi, adevăratul creștin trebuie să aibă inimă curată care se dobândește numai prin virtute, iar o viață virtuoaasă va trăi acel creștin care își aduce aminte în fiecare moment de viață, moartea și învierea Fiului lui Dumnezeu.

— **Imprejurări foarte tragice** au chemat la viața de veci pe tinăra Alice Szalay, cunoscută în toate cercurile intelectuale ale Aradului. Tot Aradul deplânge pe frumoasa și simpaticea Alice, care a trebuit să părăsească pe mama sa văduvă, așa de curând, aiba la vârstă de 22 ani și își exprimă cele mai sincere condoleanțe mamei adânc îndurerate.

— **O nouă revistă.** Primim revista „Tinerimea Bănățeană” redactată de un grup de elevi bănățeni dela școlile secundare din Arad. Salutăm cu bucurie această expresie a sforțărilor intelectuale a generației de mâine și îi urăm multă viață și succes.

— **Sinodul Eparhiei Arad este convocat** pe ziua de 1. Mai crt. Duminică Tomi.

— **Maharadja din Kapurthala** fiind în trecere prin orașul nostru împreună cu fiul său a vizitat mai multe instituțiuni însoțit fiind de dl. prefect V. Boneu și al primar St. Angel.

— Adunarea generală a Căminului Cultural al „Astreii” (Casinoul Român) se va ține în ziua de 1. Mai a. c. În această adunare se va alege noul comitet de conducere. Adunarea după câte am aflat, va da ocazie la interesante dezbateri în legătură cu principiile de conducere ale instituției și în legătură cu alegerile comitetului în compunerea căruia se vor produce unele modificări.

No. 10934—927.

Ministerul Cultelor și Artelor, având în vedere dispozițiunile art. 3. al legii de «Organizarea a Teatrelor Naționale și Controlul Spectacolelor în România» și ordinul No. 16399—1927. din 8 Aprilie a. c. a fixat termen pe ziua de 11 Mai a. c. pentru examinarea teoretică și practică a tuturor persoanelor cari predau lecțiuni de dans în România.

În consecință, Vă rugăm toate autotitățile din județ, că până la 25 Aprilie să ne raporteze numele tuturor persoanelor, cari exercită în prezent profesiunea de maestru de dans, cu arătarea: localității unde stă, autorizațiunii de funcționare (Nro, data și societatea ori autoritatea care a eliberat-o etc.) dacă are și referințe din partea autorităților locale asupra reputației personale a profesorului de dans, precum și:

A încunoștință pe acești profesioniști, fie că posedă sau nu vre-o autorizațiune de funcționare din partea vre-unei autorități centrale sau locale, au să se conformeze următoarelor dispozițiuni:

1. Să trimită direct Ministerului Cultelor și Artelor — Direcțiunea Generală a Artelor și Teatrelor — pentru examinare maștrilor de dans, până cel mai târziu la data de 2 Mai a. c., o cerere pentru acordarea autorizațiunii de a exercita profesiunea de maestru de dans însoțită de următoarele acte:

- Certificatul de cetățenie română.
- Certificatul de moralitate.

c) Diplome sau certificat de studii, ce posedă, în original, iar în lipsa acestora un certificat dela autoritatea locală (Primăria, Prefectura de județ sau Poliție) că profesează și anume de când, meșeria de maestru de dans.

2. După înaintarea celor de mai sus, solicitanții sunt obligați a se prezenta în ziua de 11 Mai, ora 9 dimineața în sala Liedertafel din București, Str. Academiei No. 20, unde Comisiunea va proceda la examinarea teoretică și practică a acestora asupra artei dansului și unde vor depune suma de Lei 500.— ca taxă de examen.

Arad, la 15 Aprilie 1927.

Prefectura județului Arad:

Dr. LAZAR (ss)

Seful serviciului:
PETRUȚIU (ss)

URANIA

Aprilie 24—27.

Călugărul negru

dramă în 5 acte.

Rep. începe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9.

APOLLO

Aprilie 24, 25, 26, 27.

Prințul și cocota

film în 8 acte

Rep. în cepe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9

Citiți și răspândiți

ziarul „Românul”

Mobile cu plata'n rate, pe lângă prețul plățirii în numera se găsesc în Magazinul GARAI, Piața Avram I. 10.

Caut cameră mobilată

cu intrare separată. A se adresa la administrația gazetei sub „Tinăr”

Țiglele cu renume mondial

„Bohn” din Jimbolea

se oferă spre vânzare în detal și engros de succesori lui Iosif Mittver, Petre Crinity și Soția, reprezentanții fabricii „BOHN”, pe lângă cele mai ieftine prețuri. Comenzile se preiau în biroul nostru de pe teritoriul gări în fața fabricii Astra, care exista de 30 ani. 23

Caut profesor de limba română, pentru lecțiuni de schimb în limba germană — Adresa la administrație.

Cine cumpără mobile,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile Klug, Aradul-nou

Cel mai frumos vopșeste și curăță Iosif Flick, institut de vopsit stoffe și curățire chimică. Arad, Strada Crisan No. 9. —

Simeon Klein si-amutat

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21

In Strada Eminescu No. 3 in localul Soția lui Vidor.

Intrarea la Soția lui Vidor in caelaș loc.

Banca Industrială și Populară din Arad.

Contul Bilanț la 31. Dec. 1926.

Activa		Passiva	
Cassa în număr, capitaluri alocate la alte bănci și Moneta, bani străini, cupoanele etc.	3.511.287,63	Capitalul acționar — Részvénytőke	10.500.000,—
Portofolul	20.724.968,50	Fond general de rezervă	2.961.991,12
Imprumuturi pe scrisuri fonciare și hipotecare	127.710,44	Fond de rezerva al diferenței de curs	500.000,—
Avansuri pe electe	58.733,—	Fond csejthey Varjassy József	8.582,85
Debitori	40.253.872,02	Fond de pensiuine al funcționarilor	516.458,26
Cointeresări în acții la div. întreprinderi și alte hârtii de valoare	29.295.154,46	Depuneri în cartele de economie și cont curent	70.986.191,54
Garanții	300.000,— lei	Imprumuturi pe scrisuri fonciare	103.159,00 ⁶
Casa institutului	2.264.190,62	Reescont	4.900.000,—
Interese restante	903.447,—	Creditori	4.684.620,14
Efectele fondului de pensiuine	439.089,47	Depozit de casă	118.441,93
Mobilar (dupa amortizare)	83.980,—	Garanții	86.340,—
		Dividendă neridicate	578.425,—
		Interese anticipate	—
		Beneficiu	—
		Raport din anul 1925	360.681,14 ⁸ lei
		Beneficiul net din anul 1926.	1.357.542,15 lei
			1.718.223,29 ⁵
	97.662.433,14		97.662.433,14

Arad, la 31. Decembrie 1926.

GELLÉNYI GÉZA, s. k. director.

RÓNA JAKAB, procurist prin contabil expert cont. GYULAI FERENC, contabil

Direcțiunea:

SZALAY KAROLY, s. k. președinte.

báró BOHUS ZSIGMOND, s. k.

dr. TAGÁNYI SÁNDOR, s. k.

HEHS VILMOS, s. k.

MAIROVITZ EMIL, s. k.

dr. JUSTIN MARSIEU, s. k.

WALDER GYULA, s. k.

Tablou prezent al pierderi și al profitului l'am examinat conform legii și statutelor și l'am aflat în ordine.

Comitetul de supraveghiere:

STEIGERWALD ALAJOS, s. k. președinte — elnök. ERDŐS PÁL, s. k. REICHER KÁROLY, s. k. TAGÁNYI GUSZTÁV, s. k. dr. BAROSS ZSIGMOND, s. k.

Raportul comitetului de supraveghiere al Băncii Industriale și Populare din Arad, pe anul de gestiune 1926.

ONORATE ADUNARE GENERALA!

În conformitate cu datoria noastră impusă prin legile și statutele instituției noastre după ce am controlat constiențios activitatea institutului în anul ce a trecut, cu onoare raportăm, că am aflat starea casei și a valorilor administrate de institut, totdeauna în consonanță cu registrele și fără vre-o scădere.

În baza registrelor încheiate după toate regulile, am constatat, ca atât conturile de fine de an, pe anul 1926 cât și bilanțul și Arad, la 26. Martie 1927.

contul rezultatelor, prezintate nouă de direcțiunea, le-am aflat întocmite conform statutelor și recomandam spre primire propunerea direcțiunii relativ la distribuția profitului de 1.718.223,29⁵ lei, al anului 1926.

Propunem în consecință să se dea direcțiunii absolutul pe anul de gestiune 1926 și cerem aceeași decisiune și în legătura cu persoana noastră.